

ξεν ἔτι ἐν τῷ αἵματι κτυπηθεῖσα ὑπὸ μαχαίρας. Ὁ Ἄραφ εἰς ὃν ἀνήκον τὰ πτώματα ταῦτα ἐξεδιχίθη διὰ τοῦ θανάτου τὴν ἀδυναμίαν αὐτῶν τοῦ νὰ τὸν ἀκολουθήσωσι.

«Τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἀπηντήσαμεν ἄνθρωπον θενωτὰ ὑπὸ τῆς πείνης. Τῶν τῆς ἀκολουθίας μας ἀπομακρυνθεῖς τις εὔρεν ὀλόκληρον συνοδίαν δούλων ἐχόντων εἰς τὸν λαιμὸν τὴν ἀγχόνην, ἐγκυκαταλειμμένων δ' ἐν ἑλλείψει τροφῶν πρὸς συντήρησίν των. Ἦσαν τοσοῦτον ἀδύνατοι ὥστε δὲν ἠδύναντο νὰ ὁμιλήσωσιν, οὐδὲ νὰ δηλώσωσι πόθεν ἤρχοντο. Τινὲς τούτων ἦσαν νεώτατοι τὴν ἡλικίαν. Εἶδον ἕτερόν τινα νεκρὸν δεδεμένον εἰς δένδρον. Θέαμα φρικαλέον.

Ὁ λοχαγὸς Γιούγκ, ὁ συνοδεύσας τὴν ἀποστολὴν τοῦ Λιβηγιστῶνος, εἶδε τὸ ἔδαφος κεκαλυμμένον ἐκ μυριάδων σκελετῶν. Γυνὴ τις ἀποτελοῦσα μέρος συνοδίης δούλων ἔφερε μεθ' ἑαυτῆς τὸ τέκνον τῆς καὶ βαρὺ ἄλλο φορτίον· ὁ κύριός τῆς ἰδὼν ὅτι τὸ φορτίον τῆς ἦτο βαρὺ ἤρπασε τὸ τέκνον τῆς καὶ τὸ ἐφόνευσε ἐκσφενδονήσας ἐπὶ δένδρου.»

Θὰ ἦτο εὐκόλον νὰ παραθέσωμεν καὶ ἐτέρας περιγραφάς. Πᾶσα διήγησις τῶν ἀνὰ τὴν Ἀφρικὴν περιηγήσεων γέμει περιγραφῶν τοῦ γένους τούτου. Μίαν μόνον λέξιν προσθέτομεν. Αἱ φεραὶ αὐταὶ πορεῖαι τῶν δούλων διαρκοῦσι τρεῖς, ἐξ μῆνας, ἢ καὶ ἔτος ὀλόκληρον. Ὅταν ἡ οἰκτρὰ αὕτη ἀγέλη τῶν μαύρων φθάσῃ εἰς τὴν πόλιν, ἔνθα μέλλει νὰ πωληθῇ, ἢ ν' ἀποβιβάσθῃ δι' ἕτερον μέρος, μικρὸν μόνον τμήμα ἐπιζῆ τοῦ ἀρχικοῦ ἀριθμοῦ ἐξ οὗ ἀπετελεῖτο. Κλονοῦμενοι τοὺς πόδας, ὅμοιοι πρὸς σκελετοὺς οἱ ὀλίγοι αὐτοὶ ἐπιζήσαντες ἔχουσι τοὺς ὀφθαλμοὺς θαμβοὺς καὶ σπηλαιώδεις, σκελετώδεις δὲ τὰς παρειάς. Ἀλλὰ τὸ μαρτύριόν των ἔφθασεν ἄραγε εἰς τὸ τέρμα; Οἱ ἐπὶ τόπου ἀγοραζόμενοι ὑφίστανται νέας κολάσεις ὑπὸ τῶν κυρίων των, ὁ βίος των εἶνε το-

σοῦτον σκληρὸς, ὥστε καταβάλλονται καὶ θνήσκουσιν. Ἡ τύχη ἐκείνων, οὗς ἀποβιβάζουσιν εἰς πλοῖα δὲν εἶνε καλλιτέρα τῆς τῶν ἐν τῇ ξηρᾷ. Ὁ Βάκερ συνέλαβεν ἡμέραν τινα πλοῖον μεταγωγικὸν δούλων. Ἴδου τί λέγει :

«Εἶδομεν, θραυθεισῶν τῶν σανίδων, μάζαν πεπισμένων ἀνθρωπίνων πλασμάτων ἀνδρῶν, γυναικῶν καὶ παίδων, ἐστιβασμένων ὡς ρεγκῶν ἐντὸς βαρελίου... ἐκατὴν πεντήκοντα ψυχὰς ἐντὸς χώρου ἀκαταλήπτου σμικρότητος! Ἐν τῇ πρώτῃ κινήσει, ἦν ἕκαμον, πνιγηρὰ δυσωδία ἐπλήρωσε τὴν ἀτμόσφαιραν. Πολλοὶ τούτων ἔφερον ἀλύσεις. Παρατηρήθη ὅτι τὸ πανίον τῆς μεγάλης κεραίας ἦτο ἐξογκωμένον καὶ βαρὺ πρὸς τὸ κάτω· ἐξετάσεως γενομένης εὐρέθη ἐκεῖ νεαρὰ γυνή, ἣν εἶχον ράψαι καὶ ἀναρτήσαι εἰς τὸν ἰστόν, ὅπως μὴ ἀνακαλυφθῇ.

«Ἐτερον πλοῖον σωματεμπόρων συλληφθὲν ὑπὸ καταδρομικοῦ ἀγγλικοῦ εἰρέθη πλήρες νέων γυναικῶν. Ὅταν οἱ ναῦται εἰσέδυσαν εἰς τὸ κῆτος, ὅπου ἦσαν ἐστιβασμένοι, αὐταὶ αἱ δυστυχεῖς μικρὸν ἐδέησε νὰ πάθωσιν ἐκ τῆς δυσωδίας· τοσοῦτον ὁ ἀήρ ἦτο μεμολυσμένος.»

Καιρὸς νὰ δώσωμεν τέρμα εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦτο. Περαιτοῦμεν δὲ αὐτὸ σημειοῦντες ἐτι ἀριθμοὺς, οἵτινες ὁμιλοῦσιν εὐγλωττότερον πάσης ἄλλης διηγήσεως. Ὑπολογίζουσιν εἰς ἓν ἑκατομμύριον τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀνθρώπων, οὗς ἡ σωματεμπορεία ἀφαιρεῖ κατ' ἔτος ἐκ τοῦ ἀφρικανικοῦ πληθυσμοῦ. Ὁ ἀριθμὸς οὗτος οὐδὲν ἔχει τὸ ἀπίθανον, ἀν ἀναπολήσῃ τις εἰς τίνας θυσίας ὑποβάλλεται αἰχμαλώτους, φερόμενος εἰς τὸ Κάϊρον ἢ εἰς Ζανζιβάρην.

Ὁ ταγματάρχης Καμμερών εἶπεν ὀρθῶς ὅτι ἡ Ἀφρικὴ ἀποβάλλει τὸ αἷμα τῆς ἐκ παντὸς πόρου καὶ ὁ σωματέμπορος εἶνε τὸ αἷσχος τοῦ πολιτισμοῦ τοῦ τόσο ἐξυμνουμένου τοῦ 19' αἰῶνος.

(Ἐκ τοῦ L' Afrique dittoresque et merveilleuse)

A. M.

Ν Τ Ρ Ο Π Η Κ Α Ι Π Ο Ν Ο Σ

Ἐστὸ πυκνὸ δάσος ἕξ τὸ μεσημέρι

Ἀπάντησα μιὰ νιά μὲ προκοπὴν

Ποῦ μὲ κανίστρι λύγινο 'ς τὸ χέρι

Ἐμάζεψε τὰ μοῦρα χαροπῆ.

Ἄτιμπτο 'ςτὸ προσώπὸ τις ταῖρι

Εἶχε δυὸ μάτια φλόγα κα' ἀστραπὴ,

Μὰ ἦταν δειλὴ, δειλὴ σὰν περιστέρη

Τὸ μάγουλό της ροδιζ' ἢ ντροπὴ.

Τῆς λέγω : «Θὲς βοήθεια καλὴ μου ;

Σὰν θὲς τὸν κόπο μοῖρασε μαζί μου

Μὰ χαμπλοκυττᾶ χωρὶς μιλιὰ . . .

Ὁλόγυρα τὸ δάσος πυκνωμένο

Ντροπὴ—καὶ πόνος—ἐφύλαξε κρυμμένο

Κ' ἐπάνω μας ἐψάλλαν τὰ πουλιὰ.

Δ. Ι. ΜΑΡΓΑΡΗΣ